

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Dombóvári Gólyavár

Utoljára módosítva: 2013-08-15 17:28:45

Megye: Tolna

Községhatár: Dombóvár

A terület kiterjedése: 3.5 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2004

GPS koordináták: 46,36240; 18,12510.

Felmérést végző személy(ek) neve: Nagy Sándor

E-mail címe(k): mme28@t-online.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A város legforgalmasabb Szabadság útján Pécs felé haladva a közútról gépkocsival is megközelíthető a Gólyavár. A Kapos folyó hídján áthaladva az első földútra kell jobbra fordulni. Gyalogosan és kerékpáron a Szabadság utca-Rákóczi utca-Baross-utca vonalát követve a kerékpárúton érhetünk a legegyszerűbben a területre.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):
A Kapos-völgy egyik teraszszigetén épült vár első írásos említése 1313-ból származik. Alapítója valószínűleg Kőszegi János volt, majd Károly Róbert uralkodása idején a Dombayak, később Verbőczy István tulajdonába került. Verbőczy István itt írta nevezetes jogkönyve, a Tripartitum egy részét. A falak között megfordult Tinódi Lantos Sebestyén, aki 1538 körül itt írta Jáson és Medea című széphistóriáját. A vár mérete egykoron kb. 70 × 105 méter lehetett. 1702-ben a karlócai békeszerződés alapján felrobbantották. A várat a XIV-XVII. században patkó alakban település övezte. Egyes kutatók azt feltételezik, hogy a középkori Dombó – ahol a templom is állt – Dombóvár település őse. A vár és a település részletes régészeti kutatása még nem történt meg. Az egyik falrészlet tetején 1955-2006 között fehér gólya | *Ciconia ciconia* | fészkel és közel 200 fióka repült ki az ötven költésből. A falrész régészeti felújítását követően (a fészket is levették) a gólya annak ellenére nem költött 2007-től, hogy a helyi madarászok 2008-ban felhelyeztek egy fészektartót, majd 2010-ben egy műfészket is. A Gólyavár és környéke része a városkörnyék madártanilag egyik legjobban megvizsgált területének. 1980-1994 között a terület nyugati részén még használt homokkitermelő helyek voltak, a nem túl magas homokfalakban parti fecske és gyurgyalag is költött, a terület a legeltetés hiányában bebokrosodott és beerdősült, így 1996-tól már egyik madár sem költött. A terület nyugati, mélyebb peremrészeiben kisebb vizek maradnak késő nyárig, a tavaszi és őszi madárvonuláskor ez az egy hektáros ligeterdő fontos pihenő, táplálkozó és éjszakázó hely. A gyűrűzések szerint gyakori fajok mellett /barátka, fülemüle, zöldike, tengelic, sárgarigó), olyan ritka fajok is hálóba kerültek, mint a nagy fülemüle, kerti geze, karvalyposzáta, zöld küllő, nyaktekercs, örvös légykapó. 2009-óta egy magas szürke nyáron egerészölyv költ, de más ragadozók szívesen megpihennek a Kapos völgyének egyetlen jelentős erdőfoltjában (pl. 2013 tavaszán egy fiatal réti sast figyeltek meg a területen). A vonuló fajok közül a romok közében a hantmadár megjelenésére számíthatunk, a terület felett átrepülő kékes rétihéja ősszel és tavasszal is gyakori madár. A kételtűek közül az ásóbéka, zöld levelibéka és a varangyok a gyakoribbak, hüllők közül a fali gyík a köves, falromok közelében látható, a megfigyelhető hüllőféle még a fűregyík. A védett emlősök közül a cickányok a leggyakoribbak (keleti-, mezei, erdei-, törpe cickány), a védelmet élvező fajok közül csak a sün fordul elő.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

10 % Erdő

30 % Gyep

38 % Cserjés

2 % Vizes terület

20 % Egyéb

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>): S1 (letermelték 2013-ban) erős sarjazás, R1, jellegtelen gyep, kaszált részek.

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Kaszálás, Erdészeti tevékenység

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? -

Felmérés, Bemutató, Özönnövények irtása, Kaszálás, Szálalás, Rekonstrukció

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Sok

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Nincs

Keskenylevelű ezüstfa: Kevés

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

D;D2 kiszáradó kékperjés láprét

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - helyi védettség, de a DDNP is a védelemre tervezett területek között tartja nyilván

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 1

Állapotuk: jó

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

faj neve védett fokozottan védett natura 2000 faj állománya Barna ásóbéka x Barna varangy x Zöld varangy x Zöld levelibéka x Erdei béka x Férge gyík x Fali gyík x Karvaly x táplálkozóterület Egerészölyv x 1 pár költ Kakukk x gyakori Erdei fülesbagoly x 1-2 pár költ Nyaktekerecs x vonul Nagy fakopáncs x gyakori költő Vörösbegy x költ, vonul Fülemlé x költ házi rozsdafarkú x költ Feketerigó x költő faj Énekes rigó x költő faj berki.tücsökmdár x költ Kis- barátka, mezei x költ Sisegő-, Fitisz, Csilpcsalp fziike x vonul Sárgafejű királyka x vonul Szürke légykapó x őszapó x költ Barát-, széncinege x költ Csuszka x költ Függőcinege x költ Tövisszúrógébics x x költ Sárgarigó x költ Erdei pinty x költ Zöldike x költ Csíz x téli vendég Mogyorós pele x Mezei- Keleti-, Erdei-, Vízi cickány x

5. Egyéb észrevétel